

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

Факультет журналістики
Кафедра журналістики та нових медіа

БАКАЛАВРСЬКА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

**РОЛЬ ФОТОЖУРНАЛІСТИКИ В УМОВАХ ВІЙНИ (НА ПРИКЛАДІ
ЮТУБ-КАНАЛУ «ФОТОКОР»)**

Здобувачки першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти
групи ЖУРБ-2-21-4.0д
галузі знань 06 Журналістика
спеціальності 061 Журналістика
освітньої програми 061.00.01
Журналістика
Шамайло Ксенії Сергіївни

Використання чужих ідей,
результатів і текстів
мають посилання на відповідне
джерело

Науковий керівник:
Бакаєвич К.О.,
викладач кафедри журналістики та
нових медіа

(підпис студента) (ініціали, прізвище)

Розширена шкала _____

Кількість балів: ____ Оцінка: ECTS _____

Допускаю до захисту перед ЕК

І.В. Погребняк,

завідувач кафедри журналістики та нових
медіа

Голова комісії _____
(підпис) (ініціали, прізвище)

Члени комісії _____
(підпис) (ініціали, прізвище)

(підпис) (ініціали, прізвище)

(підпис) (ініціали, прізвище)

м. Київ – 2025 рік

ЗМІСТ

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА	3
1.1. Обґрунтування актуальності проєкту.....	3
1.2. Мета і завдання роботи	6
1.3. Перелік методів здійснення творчого пошуку.....	7
II. СПЕЦИФІКАЦІЯ.....	8
2.1. Теоретико-методологічні засади	8
2.2. Структура/ рубрикація медіапроєкту	10
2.3. Контент та засоби виразності	11
2.4. Технічні й програмні засоби	12
2.5. Сфера застосування та результати апробації.....	12
2.6. Висновки	12
III. СПИСОК ДЖЕРЕЛ	15
IV. ДОКУМЕНТАЦІЯ	18
V. АНОТАЦІЯ.....	27

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Обґрунтування актуальності проєкту

Проект «Роль фотожурналістики в умовах війни (на прикладі ютуб-каналу «ФОТОКОР»)» є актуальним сьогодні через воєнний стан в Україні. Від початку повномасштабного вторгнення Росії в Україну журналісти несуть одну із найважливіших місій – фіксують наслідки ворожої агресії. Актуальність дослідження ролі фотожурналістики в цей період зумовлена її потужним впливом на суспільство, міжнародну спільноту та формування історичної пам'яті, адже сила візуальних образів є унікальним засобом донесення правди про жахи війни.

Сучасний інформаційний простір характеризується надмірним потоком даних, де візуальні матеріали, особливо світлини, мають перевагу у сприйнятті, швидкості та легкості сприйняття. Здатність фотографій оперативно доносити правду є надзвичайно цінною в умовах війни.

Фотографії є свідченням воєнних злочинів, руйнування цивільної інфраструктури, вбивств, катувань та інших порушень прав людини. «Абсолютно всі фотографії, які зараз публікуються в медіа і виходять в новинах, абсолютно всі вони потім знадобляться як свідчення. Пройде багато часу, люди будуть вивчати історію, писати дисертації, шукати та дивитися різні знімки» – влучно зазначає Данило Павлов – більдредактор The Reporters. І додає: «Репортажна фотографія – це документ. Спершу вона є новиною, потім документом певного періоду, потім вона перекочує в книги історії» [13].

Також фотожурналістика забезпечує світову спільноту безпосередньою візуальною інформацією про перебіг війни, впливаючи на формування громадської думки та спонукаючи до конкретних дій. Реалістичні світлини війни пробуджують свідомість та стимулюють міжнародну підтримку.

Таким чином, дослідження ролі фотожурналістики в умовах війни, особливо на прикладі російсько-українського конфлікту, є вкрай актуальним. Воно дозволяє глибше збагнути її вплив на суспільство та етичні виклики.

Публікація подкастів на власному ютуб-каналі «ФОТОКОР» є ефективним способом поширення інформації, оскільки подкастинг є універсальним каналом для передачі контенту великій аудиторії. «Подкасти мають такі переваги, як структурованість, гнучкість, більше простору для творчості та свободи. Крім того, подкасти є «на вимогу» слухача, тобто, він може слухати їх тоді, коли хоче, не прив'язуючись до розкладу етерів на радіо» [4, с. 36]. Самі ж розмови зі спеціалістами медіасфери висвітлюють складні напрями їхньої роботи — зокрема в таких сферах, як поширення інформації із зон бойових дій, забезпечення безпеки, моральний та психологічний стан, боротьба з дезінформацією та пропагандою, важливість фотографій як доказів воєнних злочинів та інші питання. Ці питання розкриваються через особисті бесіди, що дозволяє глибше розглянути тему та проаналізувати її з різних точок зору.

Методика роботи над матеріалами

У процесі підготовки та розробки проєкту було реалізовано низку етапів, кожен з яких потребував застосування різних методів, інструментів та технологій.

1. **Підготовчий етап** — визначення тематики та цільової аудиторії, формулювання основної ідеї випусків, тем епізодів, дослідження інтересів потенційної аудиторії. Проведено аналіз джерел: пошук і вивчення достовірних матеріалів, наукових статей, медіаконтенту, інтерв'ю, статистики, що стосуються тематики каналу. Підібрано гостей випусків: встановлено контакт із потенційними спікерами, підготовлено сценарії подкастів (вступ, основна частина, висновки).
2. **Створення аудіо- та відеоматеріалів** — налаштування звукового обладнання, мікрофонів, освітлення, техніки для запису відео та фотографування. Запис здійснювався у студії або дистанційно (через платформу Zoom). Під час запису дотримувалися сценарного плану з

можливістю імпровізації під час інтерв'ю. Контролювалася якість звуку, виявлялися дефекти та шумові перешкоди.

3. **Обробка та публікація матеріалів** — монтаж аудіо- та відеозаписів за допомогою програмного забезпечення CapCut: вирізання пауз, помилок, додавання відео, фото, тексту, музичних фрагментів; вирівнювання рівнів звуку; злиття відео з аудіо. Виконано саунд-дизайн, підібрано музичний супровід. Візуальне оформлення здійснювалося в Canva та Adobe Photoshop. Готові випуски завантажувалися на платформу YouTube з описом та поширювалися через соціальні мережі та email-розсилку.

Також були застосовані загальнонаукові методи, такі як: аналіз, а саме вивчення джерел інформації на тему проєкту та моніторинг інформації про запрошених гостей з відкритих джерел. Метод порівняння використовувався для аналізу робіт інших журналістів, та фотожурналістів у час війни. Дедукція та індукція – ці методи допомогли у формуванні питань для інтерв'ю та підбиття підсумків. Синтез допоміг проаналізувати різні матеріали, створивши цілісне уявлення про тему «Роль фотожурналістики в умовах війни (на прикладі ютуб-каналу «ФОТОКОР»)). Аналіз відкритих джерел використовувався на етапі обґрунтування актуальності проєкту.

Визначення унікальності та новизни проєкту для аудиторії.

Проєкт є унікальним завдяки створенню ютуб-каналу «ФОТОКОР», на якому випускаються подкасти, які дозволяють не лише дослідити роль фотожурналістики в умовах війни, а й надати аудиторії живий доступ до безпосереднього досвіду спеціалістів медіасфери. Унікальність полягає у використанні формату глибинних інтерв'ю, що розкривають особисті історії та професійні виклики фотожурналістів, які працюють в умовах війни. Візуальні матеріали, що використовуються у проєкті, мають сильний емоційний вплив, швидко передають реальність та є важливими носіями

історичної пам'яті. Крім того, цей проєкт вперше комплексно аналізує фотожурналістику саме через формат подкасту, що дозволяє досягнути максимальної взаємодії з широкою аудиторією завдяки своїй мобільності та доступності.

1.2. Мета і завдання роботи

Мета бакалаврської кваліфікаційної роботи «Роль фотожурналістики в умовах війни (на прикладі ютуб-каналу «ФОТОКОР»)» полягає в дослідженні проблематики роботи фотожурналіста у зоні бойових дій та серед цивільних, через глибинні інтерв'ю та створення тематичного професійно спрямованого подкасту.

Завдання дослідження:

1. Здійснити комплексний аналіз ролі фотожурналістики у висвітленні воєнних подій.
2. Провести глибинні інтерв'ю з фотожурналістами та фахівцями медіасфери.
3. Виявити основні виклики та проблеми, з якими стикаються фотожурналісти в умовах війни.
4. Оцінити етичні сфери роботи фотожурналістів, зокрема, щодо публікації візуальних матеріалів.
5. Дослідити вплив фотографій на формування громадської думки та історичної пам'яті.

Об'єктом дослідження є авторський ютуб-канал «ФОТОКОР», у межах якого проводяться глибинні інтерв'ю з фахівцями медіасфери, зокрема, з фотожурналістами, що безпосередньо висвітлюють події війни в Україні. Це дозволяє зібрати унікальні особисті свідчення про їхню діяльність, професійні та етичні виклики, з якими вони стикаються у складних умовах роботи.

Предмет дослідження – проблеми та виклики, які виникають перед фотожурналістами в умовах війни. До цих викликів належать питання особистої безпеки, психологічного впливу професійної діяльності, етичних аспектів публікації фотографій, їхнього використання як доказів воєнних злочинів, боротьби з дезінформацією та значення фотоматеріалів для формування історичної пам'яті та суспільної свідомості.

1.3. Перелік методів здійснення творчого пошуку

Для втілення творчого пошуку було застосовано такі методи:

- моніторинг суспільно-політичної ситуації: аналіз новин, політичних та соціальних процесів у час війни, які стосувалися б нашої теми, а також дослідження діяльності фотожурналістів через мережу та очні зустрічі;
- проведення інтерв'ю та опитувань: залучення журналістів та фотожурналістів, фотографів, викладачів та студентів, психологів та військових, задля проведення опитувань та отримання цінної інформації стосовно відповідальності, безпеки, складностей та викликів під час війни;
- аналіз міжнародних стандартів фотожурналістики: дослідження міжнародних стандартів та етичних кодексів, що торкаються роботи фотожурналістів у воєнний час, для визначення вимог та відповідальності.

Для створення проєкту використано цифрові засоби для збору, аналізу та поширення відомостей про роботу журналістів в умовах війни.

II. СПЕЦИФІКАЦІЯ

2.1. Теоретико-методологічні засади

Фотографія може стати важливим доказом у час війни. Так, Рон Хавів, один із найвідоміших у світі сучасних фотографів та режисерів-документалістів військового світу говорить дуже влучні слова: «Фотографія перестала бути просто журналістикою, вона стала свідченням. Фотографія не може зупинити війну. Фотографія не може розпочати війну. Але вона може відіграти дуже важливу роль у поширенні інформації й тим самим сприятиме ухваленню рішень» [8].

Фотожурналістика в умовах війни — це частина сучасної медіасфери. Дослідження ролі фотожурналістики в умовах війни спирається на теоретичні та методологічні засади, що дозволяють всебічно проаналізувати її вплив і значення. Однією з основних є теорія відображення реальності. В її контексті фотожурналістика розглядається як «дзеркало» подій, покликане об'єктивно фіксувати факти та документувати історію воєнного часу [7].

Серед перших воєн, які були сфотографовані, є Громадянська війна у США (1861–1865) між Федерацією та Конфедерацією [12]. Фото використовували як підтвердження здобутків та перемог, але вони показували й чіткі деталі жахів війни, про які журналісти не зазначали у текстах. Наприклад, на фотографії «Жнива смерті» [20] (1863) Тімоті Г. О'Саллівана видно спотворені вирази облич загиблих солдатів, також видно, що вони без взуття, яке знімали з них через його цінність. У 1862 році фотограф Метью Бреді у Нью-Йорку організував виставку «Мертві з Ентітему» [18], де демонстрував фото своїх асистентів, зроблені під час Громадянської війни у США [19]. Світлини зображали понівечені тіла загиблих, окопи, поля битв, їх було якісно надруковано та виставлено у галереї. Рецензія у The New York Times [15] дає зрозуміти, який ефект мала виставка. Зокрема, написано: «Пан Брейді зробив щось, що дало змогу відчувати нам жахливу реальність і серйозність війни», — повідомляла газета «Таймс». «Якщо він не привозив тіла та не клав їх у наших дворах і вздовж вулиць, то зробив щось дуже схоже» [15].

Тому, зображення насильства, лютої, руйнувань під час збройних конфліктів у всі часи деромантизують війни й мають значний вплив на психіку людей і на сприйняття та розуміння реальності війни. Потрібно заздалегідь зважувати наслідки. Чисельні дослідження впливу фотографії підкреслюють потребу критичного аналізу міри об'єктивності фотожурналістських матеріалів в умовах пропаганди та інформаційної війни та дослідження етичних дилем, пов'язаних з відображенням насильства та страждань.

З теорією відображення тісно пов'язана теорія соціальної відповідальності медіа. В умовах війни фотожурналістика не лише інформує, але й відіграє значну роль у формуванні суспільної думки [6]. Дж. Меррілл стверджує, що медіа мають етичний обов'язок перед суспільством надавати точну та контекстуалізовану інформацію, особливо у кризові часи [15]. Візуальні образи мають потужний емоційний вплив, здатний викликати емпатію та мобілізувати підтримку постраждалим. Тому дослідження відповідальності фотожурналістів перед суспільством, жертвами війни та історією є ваговою сферою в наш час.

Важливе значення для розуміння впливу фотожурналістики має теорія фреймування [10]. Згідно з цією теорією, фотожурналістські зображення не просто відображають реальність, а й активно її конструюють, пропонуючи певні інтерпретації подій через відбір, акцентування та представлення інформації. Аналіз використання візуальних рамок для створення героїчних або трагічних образів, підкреслення певних аспектів конфлікту, а також дослідження впливу різних візуальних фреймів на сприйняття війни різними аудиторіями.

Теорія візуальної комунікації розглядає фотографію як потужний засіб передачі інформації та емоцій через візуальні елементи [9]. Світлина є міцним знаряддям для вираження емоцій та почуттів. Вона дає змогу нам передати свої переживання крізь образи та композиції, спонукаючи глядача відчувати та брати участь у наших почуттях. Фотографія є візуальним артефактом, який

зберігає та передає нашу пам'ять та історію. Вона зберігає важливі миті та осіб у нашому житті.

Фотожурналістика є формою документалізму, що фіксує реальність з метою інформування та збереження історичної пам'яті. Аналіз еволюції документальної фотографії у висвітленні воєнних конфліктів та дослідження впливу нових технологій на її документальну функцію є важливим напрямом дослідження. Світлана Бачеванова, керівниця FotoEvidence Ukraine, підкреслює, що необхідно дати змогу саме українським фотографам фіксувати події російсько-української війни. «Українські фотографи створюють унікальні свідчення, які мають глибокий емоційний вимір. Вони не просто документують події, а передають життя таким, яким воно є під час війни», – зазначає Світлана [11].

Отже, комплексне використання вказаних теоретичних та методологічних основ дасть змогу глибоко та всебічно вивчити роль фотожурналістики в умовах війни, виявити її ключові функції, вплив на аудиторію та етичні проблеми, з якими зіштовхуються фотожурналісти у висвітленні збройних конфліктів.

2.2. Структура/ рубрикація медіапроєкту

Сценарна заявка проєкту:

1. Авторка – Ксенія Шамайло .
2. Назва програми – «ФОТОКОР».
3. Хронометраж – 11-40 хвилин.
4. Періодичність – 1-2 рази на тиждень.

5. Цільова аудиторія: потенційними глядачами ютуб-каналу «ФОТОКОР» є молодь і дорослі свідомі особи обох статей. Споживачі інформації можуть цікавитися фотожурналістикою в умовах війни, її проблемами та викликами. Для аудиторії цікавими є методи отримання цінних знімків війни, а також про те, хто і як фіксує російські злочини, і які проблеми можуть при цьому виникати. Це небайдужі до долі України та її громадян

люди. Серед них також медійники, яким цікава думка колег. Це молоді спеціалісти, що беруть приклад зі старших. Уся аудиторія — це люди з різним рівнем доходу, соціальним статусом та освітою, але вони не байдужі й зацікавлені у висвітленні війни в Україні.

6. Цілі програми: забезпечення об'єктивної інформації через розкриття особистих історій та досвіду працівників медіасфери. Програма сприятиме підвищенню обізнаності щодо ролі фотожурналістики в умовах війни.

7. Жанр програми: інтерв'ю.

8. Форма: аудіо- та відеоподкаст.

9. Структура програми:

- Вступ – представлення ведучої та представлення гостя.
- Основна частина – подкаст-інтерв'ю (питання підготовлені заздалегідь).
- Завершення – прощання із аудиторією та подяка гостям.

2.3. Контент та засоби виразності

Вид контенту: мультимедійний;

Елементи та їх колаборація:

- Текст: стислий опис під кожним подкастом.
- Зображення: обкладинки подкастів, що створені спеціально для цього проєкту.
- Звук: використання аудіозаписів інтерв'ю.
- Звукові ефекти та музика: у подкастах використовуються звукові ефекти та музичні вставки.

Засоби виразності: для проєкту було розроблено унікальні елементи, такі як:

- Обкладинка: обкладинку створено, використовуючи єдину стилістику для всіх подкастів та унікально розроблено для ютуб-каналу «ФОТОКОР».

- Музичний супровід: музика протягом подкасту спеціально підібрана під жанр розмови і сприяє створенню відповідної атмосфери.
- Редагування: проєкт відредаговано, видалено всі зайві елементи та паузи, з'єднано всі доріжки в один відеофайл.
- Формат: інтерв'ю.
- Жанр: документальний, журналістський.
- Система розповсюдження: контент поширюється на платформі YouTube. Проєкт просувається через розсилки та анонси в соцмережах. Частота публікацій — один-два рази на тиждень.

2.4. Технічні й програмні засоби

Під час створення авторського проєкту «Роль фотожурналістики в умовах війни (на прикладі ютуб-каналу «ФОТОКОР»)» було використано: ноутбук, навушники, диктофон, телефон та техніку студії запису. Обкладинку для подкастів було розроблено у додатку «Canva», а ще банери та логотип. Для монтажу аудіо і відео були використані програми «CapCat» та «InShot».

Додаткові платформи: відеохостинг YouTube, соціальна мережа Instagram, месенджер Facebook.

2.5. Сфера застосування та результати апробації

Проєкт «Роль фотожурналістики в умовах війни (на прикладі ютуб-каналу «ФОТОКОР»)» має широкий спектр можливостей для застосування та апробації та може бути застосований на таких платформах, як YouTube, Spotify. До того ж, просування випусків каналу ймовірно через співпрацю з медіаорганізаціями та може бути поширеним у соцмережах: Facebook, Instagram, TikTok.

2.6. Висновки

Проведене дослідження дало змогу підтвердити значущість фотожурналістики в умовах війни як інструменту документування, впливу на

громадську думку і збереження історичної пам'яті. Завдяки глибинним інтерв'ю з фахівцями медіасфери було виявлено основні виклики, серед яких безпека фотожурналістів, психологічні навантаження та необхідність дотримання етичних стандартів. Підкреслюється важливість відповідального підходу до створення та поширення фотоматеріалів, що має вирішальне значення для боротьби з пропагандою та дезінформацією. Таким чином, проєкт зробив значний внесок у розуміння особливостей і значущості фотожурналістики під час війни, а також надав цінні рекомендації для практичної роботи журналістів у складних умовах.

Поради для фотожурналістів про те, як працювати в умовах війни:

- Під час роботи у небезпечних місцях, дбати насамперед про власну безпеку. Після фотографування важких емоційних сцен старатися мінімалізувати перегляд, або взагалі уникати його. Це збереже ваш психологічний стан.
- Не нехтувати власним психологічним здоров'ям. Регулярно старатися відвідувати спеціалістів-психологів.
- Фотографуючи, потрібно розуміти для чого це робимо і яку мету хочемо донести власними знімками.
- Фотографія має нести інформацію.
- Не боятися пробувати щось нове: нові стилі, нові ракурси, нові жанри фотографії.
- Боротися доказовістю фотографії проти дезінформації і пропаганди.
- Постійно вчитися як у досвідченіших колег, так і самостійно (теоретично й практично).
- Вивчати тактичну медицину. Не нехтувати цим та не сподіватися на чийсь допомогу у критичних випадках.
- Не ховати свої роботи, а шукати способи їх демонстрації.
- Рятувати фотографіями, якщо це необхідно.

- Не приховувати правду.
- Шукати себе і розвиватися.
- Якщо ви поширюєте інформацію, то вона має бути підтверджена.
- Розвивати своє професійне коло знайомств. Знайомства — запорука успішних проєктів та вдосконалення навичок.
- Пам'ятати, яке важливе значення для України і її майбутнього займають фотографії.
- Публікуючи свої роботи, потрібно думати наперед про те, чи не завдасть вона нікому шкоди.
- Фотожурналіст повинен пам'ятати, що він несе усю відповідальність за свої фотознімки.
- Балансувати своє робоче життя та особисте. І вміти відмежовуючи себе від побаченого і почутого, захищаючи себе і свою свідомість.
- Зберігати усі знімки на різних носіях. Вести архіви, щоб не втратити важливі матеріали.
- Фотографуйте та записуйте все, якщо це не заборонено законом або військовими. Після того запитуйте офіційного дозволу, чи можна опублікувати ці матеріали. Зручніше стерти матеріал потім, ніж пожалкувати, що у вас його немає.

Проект «ФОТОКОР» є корисним, адже він може покращити рівень суспільної обізнаності українців, а також дати змогу іноземцям побачити війну в Україні «очима» очевидців та свідків подій.

III. СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Буряк, А. А. Основи фотожурналістики : навч. посіб. / А. А. Буряк. — К. : Каравела, 2012. — 224 с.
2. Журналістська фотографія : теорія і практика / за ред. І. В. Микитенка. — Одеса : ОНУ ім. І. І. Мечникова, 2015. — 240 с.
3. Карпюк, А. Фотожурналістика : навч. посіб. / А. Карпюк. — Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2016. — 168 с.
4. Круглій О. І. Подкасти як інструмент для формування спільнот навколо медіа : магістерська робота / О. І. Круглій ; наук. керівник Д. Р. Дуцик, канд. філол. наук, ст. викл. — Київ, 2023. — 73 с.
5. Ньюхолл, Б. Історія фотографії / Б. Ньюхолл ; пер. з англ. І. М. Андрусів. — К. : Основи, 2008. — 320 с.
6. Документування війни за допомогою фото: Вебінар із Роном Хавівом. Global Investigative Journalism Network. URL: <https://gijn.org/ua/zahid/dokumentuvanna-vijni-za-dopomogou-foto-vebinar-iz-ronom-havivom/> (дата звернення: 02.06.2025).
7. Пізнання як процес відображення дійсності. Реферат. Освіта.UA.URL: <https://osvita.ua/vnz/reports/philosophy/12717/> (дата звернення: 02.06.2025).
8. Сілк Дж. Рон Хавів про силу фотографії під час війни – DW – 05.07.2023. dw.com. URL: <https://www.dw.com/uk/ron-haviv-foto-ne-moze-zupiniti-vijnu-ale-moze-stati-dokazom-zlociniv/a-66114518> (дата звернення: 02.06.2025).
9. Учасники проектів Вікіпедія. Візуальна комунікація – Вікіпедія. Вікіпедія.URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Візуальна_комунікація (дата звернення: 02.06.2025).
10. Учасники проектів Вікіпедія. Теорія фреймування – Вікіпедія. Вікіпедія.URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Теорія_фреймування (дата звернення: 02.06.2025).

11. Фото як зброя правди: як FotoEvidence та УАПФ документують війну в Україні. UAPP. URL: <https://www.ukrainianphotographers.com/news-articles/photo-as-a-weapon-of-truth> (дата звернення: 02.06.2025).
12. Холявська А. Фотографії з війни – розвага, доказ, джерело. Куншт. URL: <https://www.kunsht.com.ua/articles/fotografii-z-vijni-rozvaga-dokaz-dzherelo> (дата звернення: 02.06.2025).
13. Яковленко К. Як фотографія говорить про війну: розмова з Палінчаком, Радченко та Павловим. Суспільне Культура. URL: <https://suspilne.media/culture/466631-ak-fotografia-govorit-pro-vijnu-rozмова-z-palincakom-radchenko-ta-pavlovim/> (дата звернення: 02.06.2025).
14. Kobre, K. Photojournalism: The Professionals' Approach / K. Kobre. — 6th ed. — Boston : Focal Press, 2011. — 264 p.
15. Merrill J. K. Journalistic Ethics: A Philosophical Framework for the News Media. — New York: St. Martin's Press, 1997. — 208 с.
16. Newton, J. H. Photojournalism / J. H. Newton. — Boston : Allyn and Bacon, 2001. — 312 p.
17. Peres, M. R. The Focal Encyclopedia of Photography / M. R. Peres. — 4th ed. — Burlington : Focal Press, 2007. — 880 p.
18. How Photos from the Battle of Antietam Revealed the American Civil War's Horrors. HISTORY. URL: https://www.history.com/articles/battle-antietam-photography-civil-war?utm_source=chatgpt.com (date of access: 02.06.2025).
19. Photo Gallery (U.S. National Park Service). NPS.gov Homepage(U.S. National Park Service). URL: <https://www.nps.gov/media/photo/gallery.htm?pg=2735161&id=2412F92B-1DD8-B71C-0728A9DF066D2649> (date of access: 02.06.2025).
20. Timothy H. O'Sullivan | A Harvest of Death, Gettysburg, Pennsylvania | The Metropolitan Museum of Art. The Metropolitan Museum

of Art.URL: <https://www.metmuseum.org/art/collection/search/285644> (date of access: 02.06.2025).

IV. ДОКУМЕНТАЦІЯ

Сценарна заявка проєкту:

1. Авторка – Ксенія Шамайло
2. Назва програми – «ФОТОКОР»
3. Хронометраж – 12-40 хвилин
4. Періодичність – 1-2 рази на тиждень

5. Цільова аудиторія: потенційними слухачами «ФОТОКОР» є молодь та дорослі свідомі особи обох статей. Споживачі відомостей можуть бути зацікавлені в журналістиці та фотожурналістиці в умовах війни, у соціальних проблемах та правах людини. Ці люди мають різноманітні фінансові можливості, соціальний статус та освіту. Слухачі подкасту – соціально свідомі та зацікавлені у висвітленні війни в Україні.

6. Цілі програми: надання об'єктивної інформації через розкриття особистих історій та досвіду працівників медіасфери. Програма сприятиме збільшенню обізнаності щодо викликів фотокореспондентів в умовах бойових дій.

7. Жанр програми: інтерв'ю
8. Форма: аудіо- й відеоподкаст
9. Структура програми:

- Вступ – представлення ведучої та представлення гостя
- Основна частина – подкаст-інтерв'ю (питання були підготовлені заздалегідь)
- Завершення – прощання з аудиторією та подяка гостям

Текст на початок епізодів подкасту: «Доброго дня на Радіо BG! З вами я – Ксенія Шамайло, студентка Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, Факультету журналістики». Далі представлення гостя. Після чого: «Сьогодні у нас дуже важлива й актуальна тема. Ми поговоримо про роль фотожурналістики в умовах війни. Впевнена, що це відео буде корисним та інформаційним для всіх, адже ми знаємо, що фото – це більше, ніж просто світлина – це носій історії, це зброя, це докази злочинів під час

війни та не тільки... А фотографи – це справжні майстри своєї справи, які вміло використовують свою зброю. Серед яких і наш гість (ім'я), який закарбував і продовжує фіксувати наслідки терористичної агресії Російської Федерації».

Питання, підготовлені для запису першого епізоду ютуб-каналу:

1. Розкажіть, будь ласка, як почався ваш шлях у журналістиці та чому ви обрали саме фотожурналістику?
2. Як ви вважаєте, наскільки важлива роль фотожурналістики в умовах війни, оцініть від 1 до 10.
3. Як часто фотожурналістика ставала офіційним доказом злочинів армії РФ на території України?
4. Розкажіть про свою місію. Які цілі ви ставите перед собою у фотожурналістиці?
5. А які складності найчастіше виникають, коли ви фотографуєте наслідки ворожих атак? Чи мали ви якісь заборони від пресофіцерів?
6. Ваша робота дуже небезпечна, тому хочу запитати, як боротися з панікою та чи ризикували ви життям, щоб зробити якесь фото? Знаєте, ось розкажіть саме про випадок, коли вам було дійсно страшно?
7. Розкажіть про свої найбільші проєкти.

Десять бліц-питань:

1. Фотографія – це меч чи щит?
2. Чи можуть фотографії бути інструментом пропаганди?
3. Які особливості підготовки до знімання?
4. Як фотографії змінюють сприйняття війни?
5. Що важливіше у фотожурналістиці під час війни: емоційність чи документальність?
6. Яка мета фотожурналіста?
7. Чи є межа між реальністю та мистецтвом у військовій фотожурналістиці?

8. Чи змінює наявність соціальних мереж роль фотожурналістів під час війни?
9. Що найголовніше під час фоторепортажу в умовах війни?
10. Яка фотографія війни справила на вас найбільше враження?

Питання, підготовлені для запису другого епізоду ютуб-каналу:

1. Поділіться, як і чому ви вирішили стати фотожурналістом? Що вас надихнуло обрати цю професію?
2. Коли було перше, важливе і значуще для вас знімання?
3. Яка, на вашу думку, роль фотожурналістики під час війни?
4. Яких правил ви дотримуетесь, фотографуючи наслідки війни?
5. Що має нести фото під час війни?
6. У вас на сторінці Інстаграму дуже багато зворушливих фото love story, що вам хочеться передати цими світлинами?
7. Як фотографія рятує? Як вбиває?
8. Яке завдання, у вашій роботі, було найскладнішим, починаючи з 2014 року?
9. У вас чимало фото із протестів, чи дійсно фото може пробудити свідомість, закликати до дій?
10. Розкажіть про свою місію, які цілі ви ставите перед собою у фотожурналістиці?
11. Ваша робота дуже виснажлива, тому хочу запитати, як ви відновлюєтеся, та боретеся із труднощами фізичними чи психічними, особливо коли відвідуєте прифронтові зони?

Десять бліц-питань:

1. Фотографія – це меч чи щит?
2. Чи можуть фотографії бути інструментом пропаганди?
3. Які особливості підготовки до знімання?
4. Як фотографії змінюють сприйняття війни?

5. Що важливіше у фотожурналістиці під час війни: емоційність чи документальність?
6. Яка мета фотожурналіста?
7. Чи є межа між реальністю та мистецтвом у військовій фотожурналістиці?
8. Чи змінює наявність соціальних мереж роль фотожурналістів під час війни?
9. Що найголовніше під час фоторепортажу в умовах війни?
Яка фотографія війни справила на вас найбільше враження?

Перелік питань для запису третього епізоду ютуб-каналу:

1. Тож скажіть, чи любите ви фотографуватися? Чому?
2. Як любов до фотосесій пов'язана з самооцінкою та впевненістю в собі?
3. Чи вважаєте ви корисним робити фотосесії? Чи є мінуси фотосесій?
4. Як часто вам трапляються люди, які всіляко відмовляються зробити фото? Які можуть бути причини?
5. Чи може фотосесія врятувати людину?
6. Чи допомагає фотосесія відчувати себе «справжнім» або бажаним?
7. Як змінюється сприйняття власного тіла та зовнішності після участі у фотосесіях? Чи впливає це на прийняття себе?
8. Можете надати декілька порад для сприйняття себе справжньої?
9. Чи є якісь глибинні психологічні страхи або травми, які можуть викликати страх фотографування?
10. Як соціальні мережі впливають на любов до фотосесій, або не любов?
11. Які емоції переживає людина під час фотосесії (наприклад, радість, хвилювання, задоволення, тривога)?

12. Що саме приносить задоволення від процесу фотографування та отримання готових знімків?
13. Як, на вашу думку, подолати страхи фотографуватися?
14. Чи вважається фотосесія видом релаксу, необхідним у нашому часі?
15. Що ви можете сказати про етичність та психологічний вплив фотографій з місця прильоту із зображеннями наслідків ударів (мається на увазі закривавлені тіла)?

Перелік питань для запису четвертого епізоду ютуб-каналу:

1. Яку фільтрацію мають проходити фотографії, фіксації російських злочинів перед публікуванням?
2. Яких етичних принципів повинні дотримуватися фотожурналісти?
3. Як ви вважаєте, як боротися із такими матеріалами, які без редагування попадають у наш медійний простір?

Перелік питань для запису п'ятого епізоду ютуб-каналу:

1. Як війна повпливала на вашу професійну діяльність фотожурналіста?
2. Які особливості роботи фотожурналіста в зоні бойових дій порівняно з мирним часом?
3. Як фотографія може змінити сприйняття війни у суспільстві?
4. Як ви ухвалюєте рішення – що знімати, а що ні?
5. Як знайти баланс між правдою та етичністю, коли мова йде про кадри зі смертю чи стражданнями?
6. Чи відчуваєте ви відповідальність за те, як ваші знімки інтерпретують глядачі?
7. Чи бачите ви зміни у ставленні міжнародної спільноти до війни завдяки фоторепортажам?

8. Які ваші знімки мали найбільший суспільний резонанс, і чому, на вашу думку?
9. Як фото можуть протидіяти дезінформації та пропаганді?
10. Що ви хотіли б донести своєю роботою до наступних поколінь?
11. Як змінилася ваша особиста перспектива на життя і професію через досвід війни?
12. Які б поради ви дали б молодим фотожурналістам?

Десять бліц-питань:

1. Чи може одна фотографія змінити хід подій?
2. Чи можлива об'єктивність у зніманні війни?
3. Чи важче емоційно працювати у зоні бойових дій, ніж у мирному житті?
4. Чи має фотожурналіст право втручатися у події, які він знімає?
5. Чи завжди ви знаєте, куди їдете на фільмування?
6. Чи були ситуації, коли фотоапарат рятував вам життя?
7. Чи, на вашу думку, світ достатньо бачить правду про війну в Україні?
8. Чи обов'язкове редагування фотографій перед публікацією?
9. Чи мають редакції вплив на зміст того, що ви показуєте?
10. Чи були моменти, коли ви хотіли залишити професію?

Перелік запитань для запису шостого епізоду ютуб-каналу:

1. Чим для вас цінна справа фотографа?
2. Яка роль фотожурналістики під час війни?
3. Які незвичайні ситуації у вас траплялися в зонах бойових дій, коли ви намагалися щось зафіксувати фотоапаратом?
4. Що для вас фотокамера?
5. Яка ваша ціль, як фотожурналіста?
6. Чи були моменти, коли фотокамера вас рятувала? Або когось?

7. Чим важливо робити знімки для майбутнього, зберігаючи їх в архівах?

8. Яка у вас мотивація фотографувати?

9. Яка у вас мрія?

10. Скільки часу ви займаєтеся репортажем із зон бойових дій?

11. Як ви долаєте паніку і страх, змушуючи себе натискати на спуск камери?

Тематичний план передач:

Тема випуску:	Додаткові умови реалізації випуску:
Роль фотожурналістики в умовах війни. Відповідальність фотожурналістів, які фіксують наслідки ворожих атак.	Герой випуску – український фотограф, член Національної спілки журналістів, фотожурналіст, кореспондент Андрій Ходьков.
Життєвий шлях фотографа. Досвід роботи на передовій. Роль фотографії у житті під час війни.	Герой випуску – український фотожурналіст, фотокореспондент порталу «Телеграф» Ян Доброносів.
Вплив фотографії на психологічне здоров'я людини. Подолання страхів. Шлях до себе справжньої. Поради та настанови від психологині. Які етичні принципи повинні наслідувати фотожурналісти у час війни.	Героїня випуску – викладачка та психологиня – Яна Фруктова.

Етичні стандарти фотожурналістів, щодо публікування своїх робіт (у час війни). Боротьба із небезпечними фотографіями, наслідків російської агресії, для психіки людей.	Герой випуску – засновник і шеф-редактор видань «Полтавська хвиля» та «Сіль.Медіа» Віталій Улибін.
Про сумлінність студентів, власні переживання, основні правила фотографії та зміни у сфері фото з початку війни. Поради для молодих фотожурналістів та фотографів.	Герой випуску – викладач і фотожурналіст – Роман Ратушний.
Проблеми з якими стикаються на передовій військові фотокореспонденти.	Героїня випуску – військова фотожурналістка Гаель Гірбес (Gaelle Girbes).

Поради для фотожурналістів про те, як працювати в умовах війни (англійською мовою):

• When working in dangerous places, take care of your own safety first. After photographing difficult emotional scenes, try to minimize viewing, or not at all, your photographs. This will preserve your psychological state.

• Do not neglect your own psychological health. Try to visit psychology specialists regularly.

• When taking photos, you need to understand why it is for and what purpose we want to convey with our own photos.

• Photography should carry information.

• Do not be afraid to try something new.

- Fight against disinformation and propaganda.
 - Constantly learn from senior colleagues and independently (theoretically and practically).
 - Study tactical medicine. Do not neglect this and do not hope for someone's help in critical cases.
 - Do not hide your works.
 - Save with photographs, if necessary.
 - Do not hide the truth.
 - Find yourself and develop.
 - If you are spreading information, it must be verified.
 - Develop your professional network. Networking is the key to successful projects and improving your skills.
 - Remember how important photographs are for Ukraine and its future.
 - When publishing your work, you need to think in advance about what you want to say with it, and whether it will harm anyone.
 - A photojournalist must remember that he bears full responsibility for his photographs.
 - Balance your work life and personal life. And be able to distance yourself from what you see and hear, protecting yourself and your consciousness.
 - Have the skills to separate work and life.
 - Keep all your photos. Keep archives.
 - Take photos and record everything, unless prohibited by law or the military.
- Then ask if it is possible to publish these materials. It's easier to erase the material later than to regret not having it.

V. АНОТАЦІЯ

Шамайло К. С. «Роль фотожурналістики в умовах війни (на прикладі ютуб-каналу «ФОТОКОР»»).

Ключові слова: подкаст, війна, інтерв'ю, фотожурналістика, роль, фотографія.

«ФОТОКОР» – ютуб-канал, створений для дослідження проблематики праці фотожурналіста в умовах війни шляхом глибинних інтерв'ю та створення тематичного професійно орієнтованого подкасту.

У бакалаврській кваліфікаційній роботі детально описано кожен етап реалізації проєкту та його особливості, а також наведено приклади інших успішних проєктів. Було проведено аналіз конкурентів, окреслено цілі й завдання роботи.

Актуальність дослідження полягає у наданні доступу до об'єктивної, незаангажованої інформації, а також у виявленні викликів, з якими стикаються працівники медіасфери під час роботи в зонах бойових дій. Проєкт є важливим для забезпечення прозорості та свідомості в умовах інформаційної війни. Для реалізації ідентичності проєкту було використано засоби виразності, що зробили його унікальним. Зокрема, створено обкладинки, витримані в єдиній стилістиці для всіх випусків ютуб-каналу (див. Додаток 1).

У випусках проєкту разом з гостями обговорювались виклики та відповідальність фотожурналістів, які працюють під час війни. Герої подкасту поділилися своїм досвідом і дали поради молодим фотожурналістам.

Проєкт було реалізовано на платформі YouTube. Заставки до відео, банер та логотип були розроблені спеціально для цього проєкту (див. Додатки 1, 2).

Поширення контенту здійснювалося за допомогою розсилки в Telegram та Instagram.

ANNOTATION

Shamailo K.S. “The Role of Photojournalism in Wartime (on the Example of the YouTube Channel “PhotoKor”)” (PhotoKor Podcast Series)

Keywords: podcast, in wartime, interview, photojournalist, role, photography.

“PhotoKor” is a podcast series created to study the issues of photojournalists’ work in wartime through in-depth interviews and the creation of a thematic professionally oriented podcast.

The bachelor’s degree thesis describes in detail each stage and its features, and also provides examples of other successful projects. An analysis of competitors was conducted, the goals and objectives of the work were outlined.

The relevance of the work lies in ensuring access to objective, unbiased information, as well as in identifying the challenges that media workers face while working in combat zones. The project is important for ensuring transparency and awareness in information warfare. The project also uses expressive means that make it unique. In particular, the covers were created in a single style for all podcasts (Appendix 1).

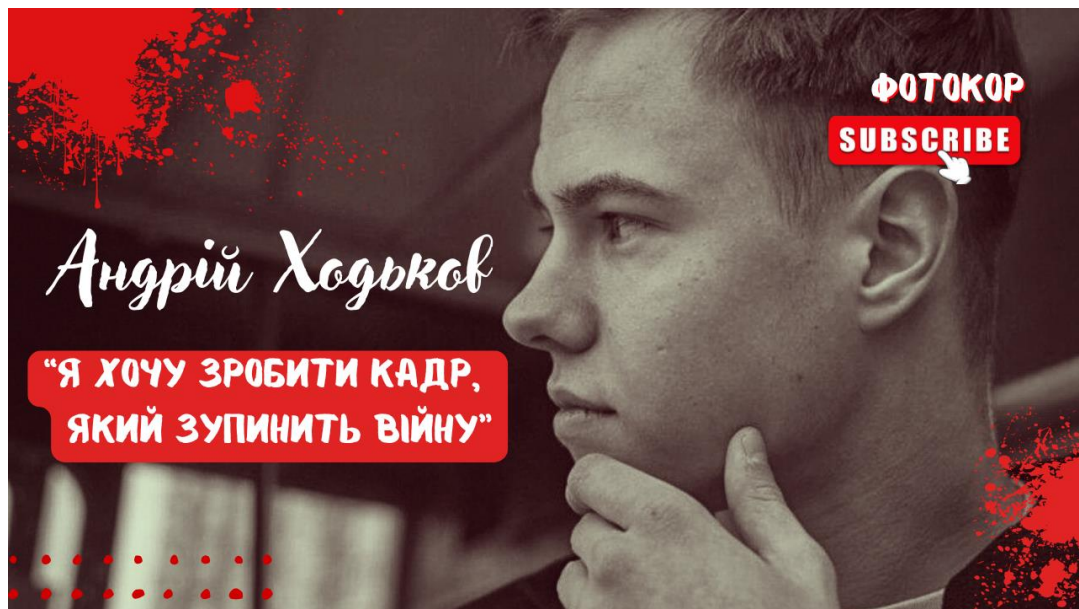
In the project's episodes, guests discussed the challenges and responsibilities of photojournalists working in wartime. The heroes of the podcast shared their experiences and gave advice to young photojournalists.

The project was created on the YouTube platform. Video intros, a banner, and a logo were designed specifically for this project (Appendix 1, 2). The content was distributed through Telegram and Instagram mailing lists.

ДОДАТКИ

Додаток А

Приклад заставок проєкту «ФОТОКОР» на відеохостингу YouTube

Банер та логотип проекту «ФОТОКОР»

